

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Videokonferences>Pierādījumu iegūšana videokonferencē
Pierādījumu iegūšana videokonferencē

Vācija

1 Vai iespējams iegūt pierādījumus videokonferencē, piedaloties tiesai no dalībvalsts, kas iesniedz pieprasījumu, vai otras dalībvalsts tiesa pierādījumus videokonferencē var iegūt tiešā veidā? Ja iespējams, kādas ir piemērojamās valsts procedūras vai tiesību akti?

Vācijas civilprocesā saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*ZPO — Zivilprozessordnung*) 128.a panta 2. punkta pirmo teikumu ir atļauts iegūt pierādījumus, izmantojot videokonferences, ja puses tam piekrīt. Izmantojot video un audio tehniku, nopratināšana vienlaikus jāpārtrauc vietā, kur nopratināšanas laikā uzturas liecinieks vai eksperts, un tiesas zālē. Ja pusēm, pilnvarotajiem pārstāvjiem un padomdevējiem ir atļauts uzturēties citā vietā, tad nopratināšana, izmantojot video un audio tehniku, ir jāpārtrauc arī minētajā vietā. Nopratināšanu videokonferences režīmā Vācijas tiesa veic, pamatojoties uz saņemtu pieprasījumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1206/2001 (pierādījumu iegūšanas regula jeb regula) („aktīva” tiesiskā palīdzība), Civilprocesa kodeksa 128. a pantu var piemērot, veicot dažas izmaiņas, jo tiesa, kura iegūst pierādījumus, nav tā pati tiesa, kas veic nopratināšanu tiesvedībā un kura ir ieinteresēta nepastarpināti iegūt priekšstatu par lietas apstākļiem. Ja tiesa saskaņā ar regulas 17. pantu pieprasa iespēju iegūt pierādījumus tieši („pasīva” tiesiskā palīdzība), tas faktiski nozīmē, ka jānodrošina visu pieprasījumu tiešai pierādījumu iegūšanai, izmantojot sakaru tehnoloģiju, izpilde, un ka papildus Civilprocesa kodeksa 128.a pantā noteiktajiem pierādījumu iegūšanas veidiem ir iespējami citi pierādījumu iegūšanas veidi. Atteikt pieprasījumu drīkst tikai 17. panta 5. punktā minēto iemeslu dēļ. Tomēr centrālā institūcija var noteikt pierādījumu tiesas iegūšanas nosacījumus saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem.

2 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz videokonferencē nopratināmajām personām, piemēram, vai tie var būt tikai liecinieki vai arī, piemēram, eksperti vai puses?

Liecinieki, eksperti un puses var nopratināt, izmantojot videokonferenci (Civilprocesa kodeksa 128.a panta 2. punkta pirmais teikums).

3 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, ko iespējams iegūt videokonferencē, un, ja pastāv, tad kādi?

Saskaņā ar Vācijas civilprocesa likumu pierādījumus var iegūt, liecinieku, ekspertu un pušu nopratināšanā izmantojot videokonferences tehnoloģiju (Civilprocesa kodeksa 128.a panta 2. punkts). Citu pierādījumu (dokumenti, vizuāla pārbaude) iegūšana, izmantojot videokonferenci, nav nepārprotami atļauta.

4 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz to, kur jāveic personas nopratināšana, izmantojot videokonferenci, t. i., vai tam jānotiek tiesā?

Likumā nav konkrētu noteikumu attiecībā uz nopratināmās personas atrašanās vietu. Tomēr saskaņā ar Vācijas civilprocesa regulējumu vietai, no kuras veic pārraidi uz tiesas zāli, jāatrodas Vācijā.

5 Vai drīkst ierakstīt videokonferences tiesas sēdes un, ja drīkst, vai šāda iespēja ir pieejama?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 128.a panta 3. punkta pirmo teikumu aizliegums veikt ierakstu tiesas procesa laikā attiecas uz atēlu un skaņu. Šis aizliegums ir spēkā arī attiecībā uz pierādījumu iegūšanu, sniedzot pasīvo tiesisko palīdzību saskaņā ar regulas 17. pantu, jo tas atspoguļo Vācijas procesuālo tiesību būtisku pamatprincipu.

6 Kādā valodā tiesas sēde notiek: a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar 10.–12. pantu un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar 17. pantu?

- a) Ja pieprasījums ir iesniegts saskaņā ar 10.–12. pantu, tiesas sēde notiek vācu valodā. Ja tiesas sēdē piedalās personas, kuras nepārvalda vācu valodu, izmanto tulka pakalpojumus. Ja visas iesaistītās personas pārvalda attiecīgo svešvalodu, tulka pakalpojumus var neizmantot.
- b) Ja pieprasījumu tiešai iegūšanai izmanto pasīvo tiesisko palīdzību, nopratināšanas valodu nosaka tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tomēr centrālā institūcija var izmantot saskaņā ar 17. panta 4. punktu izsniegto atļauju, lai noteiktu tiešās pierādījumu iegūšanas nosacījumus, piemēram, arī tiesvedības vai nopratināšanas valodu.

7 Ja ir nepieciešami tulki, kas ir atbildīgi par viņu nodrošināšanu abu veidu tiesas sēdēs un kur viņiem ir jāatrodas?

„Aktīvas” tiesiskās palīdzības gadījumā tiesvedību vada un par pierādījumu iegūšanu atbild Vācijas tiesa, kas nodrošina šo palīdzību. Veicot pierādījumu iegūšanu, Vācijas tiesām jāizmanto tulka pakalpojumi arī tad, ja vācu valodu nepārvalda tikai viena no iesaistītajām personām. Vajadzīgo vācu valodas zināšanu līmeni tiesa pārbauda neatkarīgi no tā, vai puses to ir pieprasījušas. Tiesa var brīvi izvēlēties izmantot tulka pakalpojumus. Ja pierādījumus iegūst „pasīvi” saskaņā ar 17. pantu, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, lemj par tulkošanas pakalpojumu nepieciešamību un izraugās tulkus. Saskaņā ar 17. panta 4. punktu centrālā institūcija noteiktos apstākļos var piešķirt atļauju — piemēram, tā var pieprasīt tulkus pakalpojumus. Minētajos apstākļos centrālā institūcija var arī noteikt, ka pierādījumu iegūšanu veic vācu valodā.

8 Kāda procedūra attiecas uz tiesas sēdes sagatavošanas darbiem un laika un vietas paziņošanu nopratināmajai personai? Cik daudz laika tiek dots, nosakot tiesas sēdes datumu, lai persona varētu saņemt informāciju savlaicīgi?

Aktīvās tiesiskās palīdzības gadījumā tiesas, kas saņem pieprasījumu, sekretariāts uzaicina lieciniekus un ekspertus neoficiāli, ja vien tiesa, kas saņem pieprasījumu, nenolemj sūtīt oficiālu pavēsti. Ja tiesa nosaka, ka nopratināšana jāveic, izmantojot videokonferenci, personām, kuru liecības tiks pārraidītas, nosūta pavēsti ierasties vietā, no kuras tiks pārraidīta videokonference. Pavēstē norāda pušu vārdus, nopratināšanas tēmu, nopratināšanas datumu un sekas neierašanās gadījumā. Pavēstē norāda precīzu informāciju par nopratināšanas vietu un laiku. Nav noteikumu attiecībā uz konkrētu iepriekšēja paziņojuma sniegšanas termiņu.

Ja tiešu pierādījumu iegūšanu veic tiesa, kas saņem pieprasījumu, saskaņā ar regulas 17. pantu, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, informē nopratināmo personu par nopratināšanas laiku un vietu. Vieta un laiks parasti ir atkarīgi no situācijas Vācijas tiesu iestādēs (kur atrodas šī sistēma un kad to var izmantot). Tādējādi nopratināšanas laiks un vieta ir cieši saistīti ar centrālās institūcijas izsniegto atļauju. Būfībā konkrēts termiņš nav noteikts; tomēr jāņem vērā tas, ka starptautisko pasta sūtījumu piegāde notiek ilgāk.

Nav noteikumu attiecībā uz īpašu procedūru, kas saistīta ar faktiskās videokonferences plānošanu. Praksē centrālā institūcija parasti iecel kontaktpersonu tiesā, kurā tiks rīkota videokonference. Minētā persona var sniegt atbildes uz visiem praktiskajiem jautājumiem.

9 Kādas ir videokonferences izmantošanas izmaksas un kā tās tiek apmaksātas?

Videokonferenču tehnoloģijas izmantošana ietver izmaksas par iekārtu iegādi, uzturēšanu un ekspluatāciju. Civilprocesā iesaistītajām pusēm nevar uzlikt pienākumu segt minētās izmaksas. Turklāt izmaksas rada maksa par telesakaru nodrošināšanu. Tiesa, kas saņem pieprasījumu, var pieprasīt segt telesakaru nodrošināšanas izmaksas saskaņā ar regulas 10. panta 4. punktu un 18. panta 2. punktu.

10 Kādas ir prasības (ja ir), lai nodrošinātu, ka persona, kuru tieši nopratinās tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiek informēta par to, ka process notiks brīvprātīgi?

Saskaņā ar Noteikumu par tiesisko palīdzību civillietās 63. panta 2. punktu (*ZRHO — Rechtshilfeordnung für Zivilsachen*) tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, paziņo noprotināmajai personai, ka noprotināšana tiek veikta, ievērojot brīvprātības principu.

11 Kāda ir noprotināmās personas identitātes pārbaudes procedūra?

Ja rodas šaubas par noprotināmās personas identitāti, tiesai jāveic identitātes pārbaude jebkurā tiesvedības posmā.

12 Kā tiek pieņemts zvērests, un kāda informācija ir nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, ja, tieši iegūstot pierādījumus saskaņā ar 17. pantu, ir nepieciešams zvērests?

Ja Vācijas tiesai pieprasa iegūt pierādījumus videokonferences režīmā tiesai, kas iesniedz pieprasījumu, tas (tādējādi arī zvērestu pieņemšana) tiek veikts saskaņā ar tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, procesuālajiem noteikumiem. Ņemot vērā, ka personas, kas sniedz informāciju pierādījumu tiešas iegūšanas procedūrā, dalība un tādējādi arī zvēresta nodošana jebkurā gadījumā ir brīvprātīga (un personu par to oficiāli jāinformē), valsts, kas iesniedz pieprasījumu, nevar noteikt papildu prasības attiecībā uz zvērestu nodošanu. Tomēr centrālajai institūcijai jebkurā gadījumā jānodrošina, ka tiek ievērots aizliegums liecināt vai tikt noprotinātam, no kā persona, kura sniedz informāciju, nav tiesīga atteikties (saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem). Šāda aizlieguma piemērs ir aizliegums noprotināt Vācijas valsts ierēdņus bez iepriekšēja tās iestādes apstiprinājuma, kurā šie ierēdņi strādā, vai aizliegums noprotināt ārstus, neatbrīvojot tos no pienākuma ievērot konfidencialitāti

Attiecīgā centrālā institūcija nosaka, vai ir iespējams nodot zvērestu un kāda informācija jāiegūst no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu. Lemjot par atļaujas piešķiršanu, centrālā institūcija nodrošina, ka netiek apieti liecību sniegšanas aizliegumi, ko piemēro personai, kura sniedz informāciju. Tādējādi centrālā iestāde var, piemēram, pārbaudīt apstākļus, kādos noprotināmā persona ir ieguvusi informāciju. Piemēram, saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem attiecībā uz liecībām, ko sniedz Vācijas ierēdņi, jāsaņem iepriekšēja atļauja no iestādes, kurā strādā attiecīgais ierēdnis.

13 Kā tiek nodrošināts, ka videokonferencē atrodas kontaktpersona, ar kuru tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, var uzturēt sakarus, un persona, kas ir pieejama tiesas sēdes dienā un kas strādās ar videokonferences ierīcēm, un risinās jebkādas tehniskas problēmas?

Tiesu sistēmai ir federāla struktūra, un par to atbild attiecīgās federālās zemes (*Land*) tiesu pārvalde. Tas nozīmē, ka attiecībā uz šo jautājumu valsts līmenī nav ieviesti standarta noteikumi un ka pierādījumu iegūšanas procedūru īsteno attiecīgās federālās zemes tiesu pārvalde. Tādējādi procedūras federālajās zemēs var ievērojami atšķirties. Praksē procesuālos noteikumus izstrādā Augstākā reģionālā tiesa, kuras jurisdikcijā atrodas tiesa, kas saņem pieprasījumu.

14 Vai ir nepieciešama jebkāda papildu informācija no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, un, ja ir, tad kāda?

No ārvalstīm saņemtiem pieprasījumiem pierādījumu iegūšanai, kā arī paziņojumiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1206/2001 jābūt vācu valodā vai arī tiem jāpievieno tulkojums vācu valodā (Civilprocesa kodeksa 1075. pants).

Lapa atjaunināta: 08/06/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.